

JOAN F. MIRA

*“I si damunt
de tot això,
entre tantíssims
bolets de colors,
bolets desconeguts,
útils o perillosos
que no sé discernir,
trobe alguns rovellons
comuns i vulgars,
modestos, amagats,
saborosos, de color
carabassa apagat,
llavors el gust de la
vida coneix unes
hores de felicitat
quasi perfecta.
Els rovellons, vostès
ja ho han comprès
perfectament, són
només un pretext”*

Rovellons

No pensen vostès que els he de fer una exhibició de mèrits com a boletaire eventual, no senyor. Tot el contrari: la meua afició a aquesta pràctica, cultura o devoció ritual tan abundant al nostre país, és del tot insuficient, i les meues qualitats o coneixements són, per dir-ho ja d'entrada, insignificants per no dir gairebé inexistents. Aquests dies deu fer dos anys —i no era la primera vegada—, passejava jo pel mercat de Vic un diumenge de matí, i contemplava amb incrèdul embadaliment l'abundor i la varietat de bolets que les parades hi exhibien: tan variats, i tants, que ni la forma o l'aspecte, ni el nom, ni el sabor que deuen tindre a taula, no els puc recordar ni de lluny. Sembla que als països amb muntanyes humides, o bé on plou a finals d'estiu i els freds no són rigorosos abans d'hora, la cultura del bolet té un crèdit extens i provoca reverència i passions. Com a la Catalunya oriental (el Montseny i assimilats, sobretot), al País Basc, o a les comarques del centre i del nord del País Valencià. Ja se sap, doncs, que els bascos són bons boletaires, els catalans humits també, els valencians de secà no tant, i de la resta de gent peninsular no consta l'afició. A la muntanya de Cuenca, quan hi començà a acudir gent valenciana a buscar rovellons, pareix que deien que “estos valencianos” eren visiblement bojós. Ara mateix, però, de rovellons en busca tothom, a tot arreu, a tort i a dret: caravanes de cotxes ixen cada dissabte o diumenge d'aquests mesos de setembre i d'octubre, enfilen carreteres cap a la muntanya, desembarquen famílies senceres, colles d'amics, devastadors del bosc, i passen els matins d'allò més distrets furgant al peu dels pins. Als pobles, se'ls miren amb resignada satisfacció, com es miren els caçadors innumbrables, els curiosos i els forasters de tot pèl: molesten, però deixen bona moneda als restaurants i als bars, col·laboren a l'economia local, sempre tan insegura. Que les terres de muntanya patesquen invasions regulars de gent litoral i urbana, és una novetat absoluta en la història: sempre ha estat al contrari, sempre ha sigut més natural baixar que no pujar. Però, ja se sap, l'excés de cotxes i l'abundància d'asfalt, els diners gastadors, l'avorriments, els llargs caps buits de setmana, i altres canvis i alteracions en l'antropologia social, han produït aquesta estranya revolució. Masses urbanes buscant rovellons.

I enguany, que ha estat excepcionalment bo per als bolets (agost plujós, ja se sap), l'optimisme de les masses també és excepcional: hi pugen en processó, i sembla que tothom torna del bosc carregat i content. Fins i tot jo mateix, que cada any comprove repetidament la meua ineptitud en aquest camp, fa uns dies vaig tornar a casa amb una cistelleta plena. No tinc passió muntanyera, ni enyoraments del temps feliç de la natura, ni practique romàntiques emocions boscanes, ni cap d'aquests efectes de la mala literatura. Simplement passa que m'agrada molt, moltíssim, caminar de tant en tant pels boscos d'aquesta muntanya que estime, el Penya-golosa, si pot ser sol o amb molt escassa i estimada companyia, i aquest temps dels rovellons és potser el millor de l'any. Si vaig per racons despoblats, amb algun mas en ruïna, per fondals i costers que pareix que només jo freqüente, per camins i senders que fa tot l'efecte que no ha trepitjat ningú en molts mesos (sembla impossible, però n'hi ha) i on no trobe persona vivent en tot el matí, si m'interne en el bosc ben humit, ben espès, ben ombrívol en un dia de sol i de núvols blancs i grisos, si camine entre troncs i falgueres trepitjant molsa i fulles toves, i si damunt de tot això, entre tantíssims bolets de colors, bolets desconeguts, útils o perillosos que no sé discernir, trobe alguns rovellons comuns i vulgars, modestos, amagats, saborosos, de color carabassa apagat, llavors el gust de la vida coneix unes hores de felicitat quasi perfecta. Els rovellons, vostès ja ho han comprès perfectament, són només un pretext.